

ประกันสังคม

และ

ประกันสุขภาพ

สำหรับแรงงานข้ามชาติ

การเข้าถึง

ของ

แรงงานข้ามชาติ

ระบบบริการด้านสุขภาพ แรงงานข้ามชาติในปัจจุบัน

ประกันสุขภาพ แรงงานต่างด้าว

แรงงานที่ได้รับการผ่อนผันตามมติกรม.

แรงงานที่มีหนังสือเดินทาง ทำงานในประเทศ
ที่ยกเว้นจากประกันสังคม

ผู้ติดตาม ลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ

คนต่างด้าวกลุ่มอื่น ๆ (ทั้งมีและไม่มีเอกสาร)

ประกันสังคม

แรงงานที่พิสูจน์สัญชาติ ทำงานจ้างงานทั่วไป

แรงงานที่นำเข้ามาตาม MOU

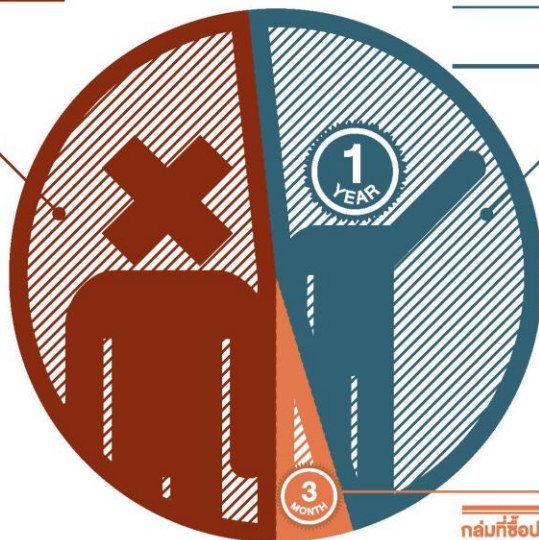
หลักประกันสุขภาพ แรงงานข้ามชาติ กับการบังคับใช้นโยบาย?

รัฐบาลไทยมีนโยบายปรับสถานะแรงงานข้ามชาติ ตามมติครม. 15 มกราคม 2556
มีแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบ 493,324 คน แต่มีเพียง 51% (253,519)
ของแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้ที่เข้าถึงหลักประกันสุขภาพตามนโยบายของรัฐบาล
(ตัวเลขเมื่อเดือนสิงหาคม 2556)

กลุ่มที่ไม่ได้ซื้อประกันสุขภาพ
239,262
49%

แรงงานข้ามชาติ
เข้าสู่ระบบ
493,324
คน

กลุ่มซื้อประกันสุขภาพประเภท 1 ปี
231,415
47%

กลุ่มที่ซื้อประกันสุขภาพประเภท 3 เดือน
(รอใช้สิทธิรักษาพยาบาลของประกันสังคม)
22,204
4%

ใครอยู่ในระบบประกันสุขภาพ แรงงานข้ามชาติบ้าง

(ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ปี 2556)

กลุ่มเป้าหมายระบบประกันสุขภาพคนข้ามชาติ ปี 2556

“คนต่างด้าวทุกคนจะต้องมีหลักประกันสุขภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง”

กลุ่มที่จะต้องเข้าระบบ
ประกันสังคม

ซื้อประกันสุขภาพ 3 เดือน
(อายุประกัน 3 เดือน)

ค่าตรวจสุขภาพ 600
บาท

ค่าประกันสุขภาพ 550
บาท

รวม 1,150
บาท

คนต่างด้าวทั่วไป /
กลุ่มไม่อยู่ในระบบประกันสังคม

ค่าตรวจสุขภาพ 600
บาท

ค่าประกัน
สุขภาพ 2,200
บาท

รวม 2,850
บาท

เด็กอายุไม่เกิน 7 ปี บุรุษ

ค่าประกัน
สุขภาพ 365
บาท

*

แต่เดิมกลุ่มนี้จะเป็น
เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี
แต่มีการเปลี่ยนแปลงภายหลัง

ประกันสังคมและประกันสุขภาพ สำหรับแรงงานข้ามชาติ
การเข้าถึงของแรงงานข้ามชาติ

การบริหารจัดการ เงินประกันสุขภาพ

การบริหารจัดการเงินประกันสุขภาพสำหรับ
คนต่างด้าวทั่วไป(ใหม่)

เงินประกันสุขภาพสำหรับคนต่างด้าวทั่วไป

2,200 บาท

ค่าบริการจัดการ
130 บาท

สสจ. / กรมการแพทย์
120 บาท / คน

กลุ่มประกันสุขภาพ สป.
10 บาท / คน

ค่าส่งเสริมป้องกันโรค
206 บาท

สสจ. / กรมการแพทย์
206 บาท / คน

ค่าบริการทางการแพทย์
964 บาท

สถานพยาบาลที่
รับขึ้นทะเบียน
914 บาท / คน

กลุ่มประกันสุขภาพ สป.
เบิกชดเชยค่าใช้จ่ายสูง
50 บาท / คน

เงินเพิ่ม
900 บาท

กลุ่มประกันสุขภาพ สป.
บริหารจัดการระบบ:
จัดทำบัตรฯ ประชาสัมพันธ์
สร้างแรงจูงใจ พัฒนาระบบ
ฯลฯ

ยาต้านไวรัสเอดส์ (ARV)

ส่งคืนหน่วยบริการที่ประสบ
ปัญหาหาคณ

รายได้จากการจำหน่ายบัตร / ราย (บาท)

หน่วยงาน

914
บาท

สถานพยาบาล

326
บาท

สสจ. / กรมการแพทย์

960
บาท

ส่วนกลาง
(กลุ่มประกันสุขภาพ)

ปัญหาในเชิงปฏิบัติ

มาตรฐาน การจัดการ

สถานพยาบาลไม่ยอมขาย เนื่องจากประเมินเรื่องความไม่คุ้มทุน

มีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าตรวจโรคในกลุ่มเด็ก
ค่าใช้จ่ายเรื่องยาต้านไวรัส (ARV)

ปัญหาการบริหารจัดการภายใน เช่น การเบิกจ่ายยา

ปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันของ
เจ้าหน้าที่สถานพยาบาล

ปัญหาในการ ปฏิบัติตามนโยบาย

ความไม่ชัดเจนในการกำหนดสิทธิประโยชน์

ขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจผิด
ไม่ได้รับข้อมูล เจ้าหน้าที่ไม่รับรู้ข้อมูลจึงไม่ดำเนินการตามนโยบาย

ขาดมาตรการในการบังคับใช้นโยบาย

ระบบไม่เอื้อต่อการดำเนินการ เช่น ไม่สามารถกรอก/บันทึกข้อมูลในระบบได้

ปัญหาระบบสิทธิประโยชน์ที่ซับซ้อนระหว่างกลุ่มเดิม และกลุ่มที่ซื้อ
ประกันสุขภาพใหม่ สิทธิประโยชน์ไม่เท่ากัน

ปัญหาการเข้าถึง

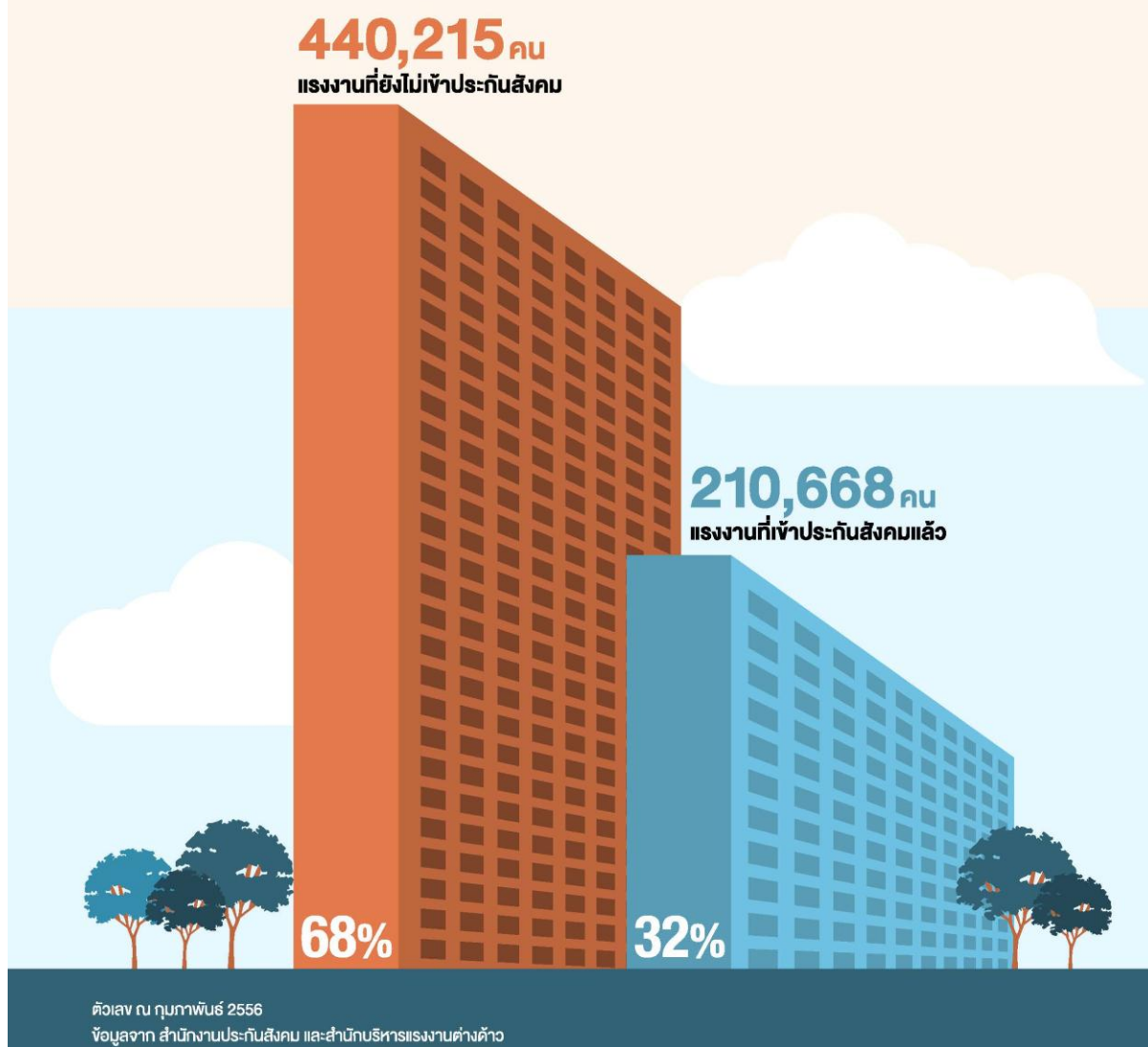
ค่าใช้จ่ายในการตรวจและประกันสุขภาพแพงเกินไป

แรงงานข้ามชาติขาดข้อมูลในเรื่องสิทธิประโยชน์

โรงพยาบาลในพื้นที่ชายแดนหลายส่วนไม่ขายเนื่องจากกลัว
ในเรื่องความคุ้มทุนจากการใช้บริการในกลุ่มข้ามแดน

แรงงานข้ามชาติ ในระบบประกันสังคม

แรงงานที่เข้าประกันสังคมแล้ว 210,668 คน คิดเป็น 32%
แรงงานที่ยังไม่เข้าประกันสังคม 440,215 คน คิดเป็น 68%

ประกันสังคมและประกันสุขภาพ สำหรับแรงงานข้ามชาติ
การจ้างงานของแรงงานข้ามชาติ

ทำไม แรงงานข้ามชาติ เข้าไม่ถึง

เงื่อนไขเชิงกฎหมายนโยบาย

ระบบประกันสังคมในต้นตอเริ่มต้นถูกออกแบบสำหรับหลักประกันระยะยาว คำนึงถึงกลุ่มแรงงานคนไทยที่ทำงานในระบบ ไม่สอดคล้องกับแรงงานข้ามชาติที่มีสัญญาจ้างงานระยะสั้น

- รัฐออกนโยบายจำกัดกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่จะเข้าถึงประกันสังคม นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้

เงื่อนไขในเชิงการปฏิบัติงาน/ดำเนินการ

กรมการจัดหางานไม่สามารถออกใบอนุญาตฉบับจริงได้ทันที ประกันสังคมไม่ยอมรับเอกสารแทนใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ ขาดการประสานงานระหว่างสองหน่วยงาน

- ไม่มีการจัดทำข้อมูลหรือการทำความเข้าใจให้แก่แรงงานข้ามชาติที่เป็นภาษาของแรงงานข้ามชาติเอง
- ขาดระบบการตรวจสอบและเช็คสิทธิผู้ประกันตนที่เอื้อและเหมาะสมกับแรงงานข้ามชาติ
- บางพื้นที่มีการให้ใช้สิทธิประกันที่ซ้ำซ้อน - ให้ซื้อทั้งประกันสุขภาพรายปี และจ่ายสมทบประกันสังคมไปพร้อมกัน ทำให้แรงงานและผู้ประกอบเลือกที่จะซื้อประกันสุขภาพอย่างเดียว

เงื่อนไขจากตัวนายจ้างและแรงงานข้ามชาติ

- ผู้ประกอบการไม่ยอมจ่ายเงินสมทบเข้าประกันสังคม และไม่มีการตรวจสอบที่เหมาะสมสำหรับแรงงานข้ามชาติ
- นายจ้าง/ผู้ประกอบการยึดเอกสารของแรงงาน ทำให้ไม่สามารถไปใช้สิทธิได้
- แรงงานข้ามชาติไม่มีข้อมูล/ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประกันสังคม

สิทธิประโยชน์ประกันสังคม กับการเข้าถึงของแรงงานข้ามชาติ

กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย อันมิใช่เนื่องมาจากการทำงาน

ต้องส่งเงินสมทบมาแล้ว 3 เดือน จึงสามารถใช้สิทธิได้
หากเจ็บป่วยในช่วงสามเดือนแรก จะต้องจ่ายเองหรือซื้อประกันสุขภาพเพิ่ม

กรณีคลอดบุตร

กรณีคลอดบุตรที่ใช้สิทธิของสามีในกรณีที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส
(โดยทั่วไป แรงงานข้ามชาติไม่ได้จดทะเบียนสมรส) อาจจะมีปัญหาในการใช้สิทธิ

ทุพพลภาพ

กรณีที่ต้องรับเงินทดแทนตลอดชีวิตยังมีปัญหาในเรื่องการจัดส่งเงินทดแทน
หลังจากแรงงานข้ามชาติต้องเดินทางกลับประเทศต้นทาง

เสียชีวิต

การเข้าถึงเงินสงเคราะห์ที่ให้แก่ทายาทของแรงงานข้ามชาติ จะเข้าถึงได้มากน้อย
แค่ไหน ระบบการพิสูจน์ความเป็นทายาท และการรับรองเอกสารจากประเทศ
ต้นทางยังเป็นปัญหาในเชิงการดำเนินการ

สงเคราะห์บุตร

- เงินสงเคราะห์บุตรจะได้รับจนบุตรอายุถึง 6 ปี แต่ระยะเวลาการจ้าง
แรงงานข้ามชาติ มีเพียง 4 ปีจะได้รับอย่างต่อเนื่องหรือไม่
- กรณีการใช้สิทธิจากบิดา ยังติดเงื่อนไขในเรื่องบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย
(จดทะเบียนสมรส รับรองบุตรโดยคำสั่งศาล)

ชราภาพ

แรงงานจะได้รับเฉพาะกรณีเงินบำนาญ เนื่องจากมีระยะเวลาในการทำงานสั้น
และจะได้รับเมื่ออายุ 55 ปี ตามเงื่อนไขของการใช้สิทธิ ยังเป็นปัญหาเรื่องจะได้
รับเงินบำนาญเมื่อ 55 ปี และกลับประเทศต้นทางไปแล้ว

ว่างงาน

- แรงงานข้ามชาติไม่สามารถใช้กรณีการว่างงานได้ เนื่องจากเมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้าง
หรือถูกเลิกจ้างจะต้องกลับประเทศ หรือจะต้องหานายจ้างใหม่ภายใน 15 วัน
กรณีถูกเลิกจ้างไม่เป็นธรรม
- กรมการจัดหางานระบุไม่มีหน้าที่จัดหางานให้แรงงานข้ามชาติ

ตัวเลขประมาณการแรงงานข้ามชาติ ที่เข้าไม่ถึงระบบประกันด้านสุขภาพ

ไม่มีระบบประกันด้านสุขภาพ

673,292 คน

มีระบบประกันด้านสุขภาพ

399,773 คน

ไม่มีข้อมูล

212,010 คน

